

1. תנועת "שלום עכשיו" - ש.ע.ל. מפעלים
חינוכיים ( )

2. חגית עופרן, ( )

כולם באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או עו"ד שלומי
זכריה ו/או עו"ד נטלי רוזן משד' רוטשילד 31, תל-אביב
66883 ; טל : 03-5607345, פקס : 03-5607346

-- נ ג ד --

1. שר הביטחון, מר אהוד ברק
2. מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, האלוף גדי
שמני
באמצעות ב"כ מפרקליטות המדינה, משרד
המשפטים, רח' צלאח א-דין 29, ירושלים

3. המועצה המקומית קרני שומרון
ת.ד. 440, קרני שומרון 44853

4. המועצה האזורית גוש עציון
אלון שבות, ד.נ. צפון יהודה 90433

5. המועצה האזורית הר חברון
עתניאל, ד.נ. הר חברון 90407

6. המועצה האזורית מטה בנימין
פסגות, ד.נ. מזרח בנימין 90624

המשיבים

עתירה לצו על תנאי

זוהי עתירה לצו על תנאי לפיה מתבקש בית המשפט הנכבד להורות למשיבים 1-2 לבוא וליתן
טעם, באם יחפצו, מדוע לא ינקטו בכל הפעולות הדרושות לאכיפת הכרזות על תיחום שטח

שהוציא המשיב מס' 2 מכוח הצו בדבר מבנים בלתי מורשים (הוראת שעה) (צו מס' 1539)
לשטחי שישה מאחזים בלתי-מורשים בגדה המערבית.

עותק צו מס' 1539 מכוחו הוצאו ההכרזות ותיקוניו, מצ"ב ומסומנים נספח א'1-א'3.

עותק ששת ההכרזות על תיחום שטח, נשוא עתירה זו, מצ"ב ומסומנים נספחים ב'1-ב'6.

ואלה נימוקי העתירה:

א. פתח דבר

1. עניינה של עתירה זו בשש הכרזות על תיחום שטחים שהוצאו על-ידי קודמו בתפקיד של המשיב מס' 2 בתוקף סמכותו לפי הצו בדבר מבנים בלתי-מורשים (הוראת שעה) (יהודה והשומרון) (מס' 1539), התשס"ד-2003 (להלן: "הצו העיקרי", "צו 1539"), וזאת, ככל הנראה, לפי הנחיית קודמיו בתפקיד של המשיב מס' 1. בשישה צווים אלה הוכרזו שטחי שישה מאחזים, **רמת גלעד-גבעת הדגל**; **גבעת אסף-צומת הטי**; **מעלה רחבעם**; **מצפה לכיש**; **גבעת הרואה-עלי 762 (גבעת אפיריון)**; **מצפה יצהר-נ.ג. 693 (גבעת יצהר)** (להלן "ששת המאחזים", "המאחזים"), כשטחים מתוחמים (להלן: "ההכרזות").
2. עתירה זו עוסקת במחדל חמור, מכוון ובלתי מוסבר של רשויות אכיפת החוק מלאכוף צווים **שהם עצמם הוציאו במשך כמעט ארבע שנים! המדובר בצווים שנועדו להתמודד עם קצה הזרת של תופעת הפרת חוק מאורגנת ואדירת מימדים המלווה אותנו בעשור האחרון ושהייתה לנגע בלתי מטופל – הבנייה הבלתי חוקית של מאחזים בשטחים הכבושים. על-כן העתירה נוגעת לציפור הנפש של שלטון החוק והלכה למעשה לשאלה מי הוא המחזיק בסמכויות שלטון בגדה המערבית: האם זה המשיב מס' 2 על שלוחותיו, או בוני המאחזים ודייריהם.**
3. עתירה זו היא עתירתה השנייה של העותרת מס' 1 בנושא ששת המאחזים. עתירה קודמת (בג"ץ 3008/06, **תנועת "שלום עכשיו" - ש.ע.ל מפעלים חינוכיים נ' שר הביטחון**, תק-על 2006(2), 3397) (להלן: "העתירה הקודמת") הוגשה לקראת מועד השנתיים להוצאת צווי התיחום, והיא נמחקה בהסכמת העותרת לאחר שהמשיבים 1-2 הודיעו כי האריכו את תוקפם של הצווים בשנתיים נוספות.
4. עם מחיקת העתירה הקודמת ניתנה למעשה למשיבים 1-2 ההזדמנות להתמודד עם מחדלם באכיפת החוק על בוני המאחזים ואלו המתגוררים בהם, והנה מסתבר עתה, שלא רק שדבר לא נעשה כדי לבצע צווי הריסה וצווי תיחום שהוצאו **אלא שבחוצפה ותעוזה השמורה רק לאלו שיודעים שאין ידו של החוק משגת אותם, הבנייה במאחזים אלה ממש נמשכה**, ודמותם של אוכפי החוק לא נצפתה ואם נצפתה לא ריגשה אף אחד.
5. כמובן שכל המאחזים שלגביהם הוצאו ההכרזות הינם מאחזים בלתי מורשים ובלתי חוקיים, שהקמתם בשטחי הגדה המערבית נעשתה ללא אישור של ממשלת ישראל, שלבנייה בהם אין היתרי בנייה והיא אינה תואמת תכנית מתאר כלשהי ושהם מצויים על אדמה שבחלקה היא אדמת מדינה ובחלקה אדמה פלסטינית פרטית.
6. משמעותה של הכרזה על תיחום שטח מכוח צו 1539 האמור הינה, בין היתר, איסור פעולות בינוי בשטח באופן מיידי וכן איסור שהייה בשטח המתוחם החל משמונה ימים

לאחר החתימה על ההכרזה. למעשה, נועדה ההכרזה לאפשר את פינוי השטח מאנשים ומבנים ע"י הרשויות.

7. למרות שההכרזות נחתמו כולן במהלך שנת 2004 (שתיים מהן בינואר 2004, שלוש מהן במאי 2004, ואחת באוגוסט 2004; כאמור, הכרזות אלו הוארכו בעקבות העתירה הקודמת בנושא מאחזים אלו), וההשגות כנגדן נדחו ועתירות לבג"ץ כנגד חלק מהן נדחו אף הן, עד היום, לא מומשו הצווים, אנשים ממשיכים לחיות בניגוד לכל דין בשטחים המתוחמים, מבנים לא פונו מהם ואף ההיפך הוא הנכון: **ששת המאחזים ממשיכים לפרוח ולהתרחב. צווי התיחום הפכו לאות מתה ולמחדל הגדול והכללי של אי-אכיפת החוק בגדה המערבית מתווסף מחדל נוסף.**

8. בכל ששת המאחזים נשוא עתירה זו, הוציאו רשויות הפיקוח של המינהל האזרחי צווי הפסקת עבודה והריסה למבנים ולעבודות התשתית במאחזים, לרוב בסמוך למועד הכרזת השטח המתוחם. באף אחד מהמקרים לא בוצעו הצווים והפרת החוק הגלויה והנרחבת נמשכת ואף מתעצמת, זאת כאשר המאחזים עצמם מורחבים ומתעבים ברגעים אלו ממש. כל זאת למרות שהצווים עדיין בתוקפם לאור ההארכות בעניינם.

9. המדובר לא רק בבנייה בלתי-חוקית שנעשית מתחת לאפן של רשויות אכיפת החוק בגדה המערבית, אשר למרות שקיבלו מהעותרות מידע רב על הפרת החוק החצופה, המתגרה והמתמשכת, לפני הגשת העתירה הקודמת ואף לאחריה, לא עשו דבר כדי למנוע אותה, אלא אף באי-מימוש צווים והכרזות שהוציאו הרשויות עצמן כנגד מפירי החוק ובחרו שלא לבצעם, זאת מסיבות השמורות עמן ובניגוד להצהרתן בפני בית המשפט הנכבד.

10. עתירה זו מוגשת מחוסר ברירה, לאחר שפניות חוזרות ונשנות של העותרים למשיבים לא הביאו לפעולות האכיפה כנדרש על-פי דין. לצערנו, בזמן שחלף מאז הוצאו ההכרזות וצווי ההריסה ומאז שהעותרים פנו למשיבים בעניין, לא זו בלבד שלא בוצעו פעולות אכיפה כלשהן אלא שהבנייה במרבית אתרים נמשכה, והמידע אף הועבר בזמן אמת לידיעת המשיבים ולבאי-כוחם. ברם, המשיבים מילאו פיהם מים נוכח פניות העותרות וידיהם נותרו חסרות מעש, והכל בשל חוסר רצונם למלא אחר מחויבויותיהם.

11. **כי זהו מצב המשפטי של המבנים שהוקמו בשטחים המתוחמים נשוא עתירה זו: הם הוקמו ללא כל היתר; על אדמה שעל-פי האמור בדו"ח שכתבה עו"ד טליה ששון – הינה בחלקה אדמת סקר, בחלקה אדמת מדינה ובחלקה אדמה פלסטינית פרטית; לא נתקבלו אישורים להקמתם ולחיבורם לרשתות החשמל, המים והביוב; המינהל האזרחי עצמו אישר במכתב לעותרים כי המדובר בבנייה בלתי-חוקית ואף אישר כי הוצאו להם צווי הריסה; שיצאו לגביהם הכרזות לתיחומם והשגות כנגד ההכרזות כמו גם עתירות לבג"ץ בעניין נדחו; שמדינת ישראל עמדה והציגה בפני בית המשפט הנכבד את עמדתה כי אין שום ספק כי הבנייה במאחזים אלו הינה בלתי חוקית וכי עתידם של ההכרזות והצווים להיאכף בהקדם - ולמרות כל האמור צווי הריסה והתיחום לא מבוצעים וכל העת נמשכות פעולות הבנייה והאכלוס במקום.**

12. העותרים עקבו אחר המתרחש בששת המאחזים ואף פרסמו דו"חות, המתארים את הפרת החוק וקצב התקדמות הבנייה, אשר הופצו ופורסמו באופן נרחב. למרות זאת המשיבים, המופקדים על אכיפת החוק על ישראלים בגדה, לא הורו לפקודיהם לנקוט בפעולות הנדרשות כדי למנוע את הבנייה והאכלוס ולאכוף את ההכרזות, צווי הפסקת העבודה וצווי ההריסה שהוציאו הרשויות עצמן.

13. אכן, נדיר הדבר שמתבקש בית-המשפט להוציא תחת ידו צו המורה לרשויות אכיפת החוק לאכוף את החוק. ידענו זאת ועל-כן לא מיהרנו לנקוט בהליכים משפטיים ולקרוא לבית המשפט להתערב בנדון. אלא שמהתברר לעותרים שאין כל כוונה לעצור את ההפרה הנמשכת והמתגברת, ומשנודע לעותרים שהבנייה, שהיא בחלקה בניית קבע, נמשכת ללא לאות, וכי אכלוס המבנים הבלתי-חוקיים גובר והולך, לא נותרה בידם של העותרים כל ברירה אלא לבקש סעד מבית-המשפט הנכבד.

14. צורך זה מקבל משנה תוקף לאור העתירה הקודמת שהוגשה בנדון מטעם העותרות, סביב אותם מאחזים בדיוק. בתגובתה של המדינה לעתירה זו נטען כי נושא פינוי המאחזים אמור להיות מובא בדחיפות בפני הדרג המדיני מקבל החלטות, וזאת על מנת להביא לכך שהמאחזים יפוננו ללא שיהוי. בעקבות הבטחות אלו של המדינה נדחתה העתירה (שהוגשה לפני חמישה עשר חודשים בקירוב), תוך שהותר לעותרים לעתור בשנית, זאת כפי שיפורט בפרוטרוט בהמשך העתירה.

ג. הרקע העובדתי

I – הצדדים לעתירה

15. העותרת מס' 1 הינה תנועה חוץ-פרלמנטרית הנאבקת זה שלושה עשורים למען כינון שלום בר קיימא בין מדינת ישראל לשכניה.

16. העותרת מס' 2 משמשת רכזת צוות מעקב ההתנחלויות של העותרת מס' 1. במסגרת תפקידה נוסעת עותרת מס' 2 לאורך כבישי ושבילי הגדה המערבית על בסיס יומיומי, ומתעדת את פעולות הפיתוח והבנייה בהתנחלויות ובמאחזים הבלתי-מורשים.

17. המשיב מס' 1 הינו שר הביטחון של מדינת ישראל. משיב מס' 1 מופקד על המינהל האזרחי בגדה ועל-פי האמור ב"חוות-דעת (ביניים) בנושא מאחזים בלתי מורשים", שכתבה עו"ד טליה ששון מפרקליטות המדינה לבקשת ראש-הממשלה ופורסם במארס 2005 (להלן "דו"ח ששון"), בידו הסמכות לעכב או להורות על ביצוע צווי הריסה שהוצאו כחוק כנגד מבנים בלתי-חוקיים.

18. המשיב מס' 2 הינו אלוף פיקוד המרכז ומשכך משמש כמפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית, המוחזק כשטח כבוש הנתון לתפיסה לוחמתית (Belligerent Occupation). בידו של המשיב 2 מצויות כל סמכויות הניהול, החקיקה והאכיפה של השטח המוחזק על-ידי מדינת ישראל בתפיסה לוחמתית וזאת בהתאם לכללי המשפט ההומניטארי הבינלאומי ולדיני התפיסה הלוחמתית.
19. המשיבה מס' 3 הינה מועצה מקומית, אשר בשטחה מצוי המאחז הבלתי-חוקי רמת גלעד-גבעת הדגל, והיא מצורפת כמשיבה לעתירה זו כמי שמייצגת את התושבים החיים בתחומה וכמי שאחראית על תחומה המוניציפאלי; צירופה לעתירה נעשה מטעמי זהירות בלבד.
20. המשיבות מס' 4-6 הינן מועצה אזוריות, בשטחן מצויים המאחזים הבלתי-חוקיים מעלה רחבעם, מצפה לכיש וגבעת הרואה-עלי 762 בהתאמה, והן מצורפות כמשיבות לעתירה זו כמי שמייצגות את התושבים החיים בהם וכמי שאחראיות על תחומה המוניציפאלי; צירופן לעתירה נעשה מטעמי זהירות בלבד.
21. אין ביכולתנו לצרף את הרשויות המוניציפאליות בשטחן מצויים שני המאחזים הנותרים, מצפה יצהר נ.ג. 693 וגבעת אסף, שכן למיטב ידיעת העותרים, מאחזים אלה מצויים מחוץ לתחום שיפוט מוניציפאלי כלשהו.

II – ששת המאחזים

רמת גלעד-גבעת הדגל

22. המאחז רמת גלעד הוקם במאי 2001, נמצא בסמוך להתנחלות קרני שומרון, ואף מוצג כ"שכונה" של ההתנחלות קרני שומרון באתר האינטרנט של המועצה המקומית קרני שומרון. מהנאמר על המאחז בנספח לדו"ח ששון (ההדגשות שלנו; מ.ס., ש.ז.):

"אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה: אין. (יש החלטת ממשלה להקמת קרני שומרון).

טיב הזכויות בקרקע: חלק אדמות מדינה; חלק בקרקעות פרטיות של פלסטינים.

הגוף שהקצה את הקרקע: הרשאה לתכנון (בלבד) למשרד הבינוי והשיכון רק לחלק שבאדמות מדינה. טרם נחתם עמם הסכם.

סטטוס תכנוני: הוגשה תוכנית שסורבה על ידי שר ביטחון; תוכנית לרישוי הוגשה על ידי משה זר – וסורבה.

תחום שיפוט: חלק מהמאחז בתחום שיפוט מועצה מקומית קרני שומרון. חלק מחוץ לתחום השיפוט.

מספר תושבים: 5 משפחות; כ-15 נפשות.

סוג הבניה: 9 יבילים; יביל עם קיר צמוד ופרגולה + 4 יסודות להנחת יבילים; 2 מכולות; פחון; 2 גנרטורים; 2 מכלי דלק; מגדל שמירה; תאורה היקפית; מיכל מים; פריצת דרך מכביש נווה מנחם. **נראה כי הדרך נפרצה לפחות בחלקה בתוך קרקעות פרטיות של פלסטינים.**

הגוף מממן ההקמה:

חיבור חשמל: לא הוגשה בקשה לחיבור חשמל.

חיבור מים: ככל הנראה מושך מים מקרני שומרון, כך נמסר במקורות.

23. כמתואר בסעיף 1 לפסק-הדין בבג"ץ 7439/04 משה זר ואח' נ' אלוף משה קפלינסקי ואח', תק-על 2004(3), 3313, ביום 5.11.2003 קבע המנהל האזרחי כי המאחז הנ"ל הינו בלתי-חוקי, והוציא צווי הפסקת עבודה וצווי הריסה מכוח חוק תכנון כפרים ערים ובניינים (מס' 79) לשנת 1966 (החוק הירדני). במקביל, ביום 9.5.2004 הכריז המשיב מס' 2 על השטח בו מצוי המאחז כשטח מתוחם (ראו נספח ב'1). השגות שהוגשו ביום 16.5.2004 כנגד הכרזת התייחום נדחו על-ידי הרשויות הרלוונטיות ביום 4.8.2004.

24. משה זר, התושבים והמועצה המקומית קרני שומרון עתרו לבג"ץ נגד ההכרזה הנ"ל (בג"ץ 7439/04 הנ"ל). ביום 14.9.2004 דחה בית-המשפט הנכבד את העתירה ואשר את תוקף ההכרזה. למיטב ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת הצווים ולפינוי המאחז.

עותק של פסק הדין בבג"ץ 7439/04 הנ"ל מצ"ב ומסומן **נספח ג'1**

25. לא זו אף זו: מבדיקת העותרת מס' 2 עולה כי מאז הכריז המשיב מס' 2 על המאחז כשטח מתוחם, נבנו במאחז מבני קבע, הורחבו המבנים הקיימים והוספו מבנים יבילים חדשים. גם לאחר מתן פסק הדין בעתירה הקודמת (בג"ץ 3008/06), לא קפאו הגורמים השונים על שמריהם, והמשיכו להגדיל את המבנים הקיימים כל זאת באין כל מפריע.

גבעת אסף (מצפה אסף/צומת הטי)

26. המאחז גבעת אסף ("מצפה אסף" ו/או "צומת הטי") נמצא דרומית-מזרחית להתנחלות בית-אל, מחוץ לשטח השיפוט שלה. מהנאמר על המאחז בנספח לדו"ח ששון (ההדגשה שלי; מ.ס.):

"מועד הקמה: מאי 2001 (אכלוס מחדש).

ישוב קרוב: עופרה, בית-אל. מרחק בקו אווירי מבית-אל כ-3.5 ק"מ.

אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה: אין.

טיב הזכויות בקרקע: קרקע פרטית של פלסטינים. הוגשו בקשות לרישום בעקבות טענה לרכישה של חלקה עליה מצויים חלק ממבני המאחז. ידוע לי

כי לגבי חלק מהבקשות לרישום הוגשה תלונה למשטרה בחשד לעבירות פליליות.

הגוף שהקצה את הקרקע: אין.

סטאטוס תכנוני: אין. הוגשה בקשה לתוכנית מפורטת למוסד חינוכי.

תחום שיפוט: אין. מחוץ לתחום שיפוט יישוב ומחוץ לתחום שיפוט מועצה אזורית מטה בנימין.

מספר תושבים: 14 משפחות, כ-35 נפשות.

סוג הבניה: 16 יבילים; 4 מכולות; עבודות פיתוח, תאורה; גידור חלקי +גדר תלתלית; חדר ביטחון; מבנה בלוקים המשמש מקווה; ביתן שמירה; תחנת אוטובוס; שילדת אוטובוס.

הגוף מממן ההקמה: משרד הבינוי והשיכון שילם עבור הקמת תשתיות סכום של 600,000 ₪.

חיבור חשמל: לא אושר חיבור חשמל למאחז.

27. כמתואר בסעיפים 2-4 לפסק-הדין בג"ץ 7938/04 אמנה נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח', תק-על (3)2004, 3313, ביום 4.5.2004 איתרה יחידת הפיקוח של מנהל האזרחי פעולות בנייה בלתי-חוקית במקום, והוציאה כנגדן צווי הפסקת עבודה בהתאם לסעיף 38 לחוק תכנון כפרים ערים ובניינים מס' 79 לשנת 1966 (החוק הירדני). השגות שהוגשו נגד צווים אלו נדחו על-ידי הרשויות הרלוונטיות וצו הריסה סופי יצא ביום 3.6.2004. במקביל, ביום 9.5.2004 הכריז המשיב מס' 2 על השטח בו מצוי המאחז כשטח מתוחם (נספח ב'2).

28. תנועת "אמנה", שהייתה מעורבת בהקמת המאחז, עתרה כאמור כנגד ההכרזה והוצאת הצווים הנ"ל (בג"ץ 7938/04 הנ"ל). ביום 27.9.2004 דחה בית-המשפט הנכבד את העתירה. תושבי המאחז עתרו גם הם כנגד תקפות ההכרזה (בג"ץ 9087/04 אביטל אטלס ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח', תק-על (4)2004, 372). ביום 12.10.2004 דחה בית-המשפט הנכבד גם עתירה זו. למיטב ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת הצווים ופינוי המאחז.

עותק של פסקי הדין בבג"ץ 7938/04 ובבג"ץ 9087/04 הנ"ל מצ"ב לעתירה זו ומסומנים נספח ג'2 ו-ג'3 בהתאמה.

29. לא זו אף זו: מבדיקת העותרת מס' 2 עולה כי מאז הכריז המשיב מס' 2 על המאחז כשטח מתוחם, הושלמה במאחז פריצת דרך היקפית מסביב למאחז, נסללו כבישים ודרכים בתוך המאחז, הובאו והוצבו בשטח המאחז שניים או שלושה קרוואנים נוספים, ואף הושלמה בנייתו של מקווה טהרה. גם לאחר מתן פסק הדין בעתירה הקודמת (בג"ץ 3008/06), לא קפאו הגורמים השונים על שמריהם, והמשיכו להגדיל את המבנים הקיימים ולסלול בו דרכים, כל זאת באין כל מפריע.

מעלה רחבעם

30. המאחז מעלה רחבעם הוקם באוקטובר 2001, ונמצא דרומית-מזרחית להתנחלות כפר אלדד (נוקדים). מהנאמר על המאחז בנספח לדו"ח ששון (ההדגשה שלנו; מ.ס., ש.ז.):

"אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה: אין. (יש החלטה על הקמת נוקדים).

טיב הזכויות בקרקע: אדמות מדינה.

הגוף שהקצה את הקרקע: הסכם הרשאה לתכנון (בלבד) מיוני 1997 עד יוני 2004 (לא בתוקף עוד).

סטאטוס תכנוני: אין (תוכנית שהוכנה וחלה על חלק משטח המאחז סורבה על ידי שר הביטחון).

תחום שיפוט: מועצה אזורית גוש עציון.

מספר תושבים: 5 משפחות + רווקים שה"כ כ-15 נפשות.

סוג הבניה: 14 יבילים; יביל מנוסר; מבנה בטון בהקמה; 2 יסודות למבנים מבטון; כביש אספלט; גנרטור; 2 מכלי דלק; עוקב; עמודי תאורה; מגדל מים; 2 בורות ספיגה; עיבודים חקלאיים; מכולת זבל; שתילים.

הגוף מממן ההקמה:

חיבור חשמל: הוגשה בקשה לחיבור חשמל, סורבה על ידי סגן שר הביטחון.

חיבור מים:

תוואי מרכיבי ביטחון אושר לפי דרישה מבצעית;

סיוע במימון הקמה: משרד הבינוי והשיכון 700,000 ש"ח.

31. ביום 15.8.2004 הכריז המשיב מס' 2 על השטח בו מצוי המאחז כשטח מתוחם (נספח ב'3). ככל שהדבר ידוע לעותרים, נכון לכתיבת שורות אלו לא הוגשה עתירה לבג"ץ כנגד צו-תיחום זה.

32. למיטב ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת צו-התיחום הנ"ל ופינוי המאחז. לא זו אף זו: מבדיקת העותרת מס' 2 עולה כי מאז הכריז המשיב מס' 2 על המאחז כשטח מתוחם, בוצעו במאחז עבודות בנייה ותשתית שכללו ציפוי קרוואנים באבן, הקמת טראסות כתשתית להצבת מספר קרוואנים נוספים בעתיד, ואף נבנה מבנה קבע.

מצפה לכיש

33. מאחז מצפה לכיש ("נגוהות מערב") הוקם בינואר 2002, והוא נמצא כקילומטר מערבית להתנחלות נגוהות. מהנאמר על המאחז בדו"ח ששון (ההדגשה שלנו; מ.ס., ש.ז.):

"אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה: אין (ביחס לנגוהות יש החלטה על

הקמה ללא מפה המגדירה את תחום השיפוט של נגוהות).

טיב הזכויות בקרקע: אדמות מדינה.
הגוף שהקצה את הקרקע: הסכס הקצאה להסתדרות הציונית (עד 2043).
סטטוס תכנוני: אין. חלה תוכנית מאושרת למגדל מים ומבנה ללא היתר
בניה; הוגשה בקשה לתוכנית מתאר שסורבה על ידי שר הביטחון.
תחום שיפוט: חלק מהמאחז בתחום שיפוט מועצה אזורית הר חברון.
מספר תושבים: 7 משפחות, כ-50 נפשות.
סוג הבניה: 7 יבילים; 2 מכולות; צריף; גן ילדים; גנרטור; מיכל מים;
מרכיבי ביטחון; דרך גישה.
הגוף מממן ההקמה: משרד הבינוי והשיכון שילם עבור הקמת תשתיות
סכום של 500,000 ₪.
חיבור חשמל: לא הוגשה בקשה לחיבור חשמל.
חיבור מים:
סיוע בהקמה על יד משרד הבינוי והשיכון: 500,000 ₪.

34. ביום 9.5.2004 הכריז המשיב מס' 2 על השטח בו מצוי המאחז כשטח מתוחם (נספח ב').
35. על-פי האמור בנספח לדו"ח ששון, עתירה שהוגשה כנגד צו-התיחום הנ"ל נדחתה. מבדיקה שערכנו עולה כי מדובר ככל הנראה בבג"ץ 8085/04 מועצה אזורית הר חברון ואח' נ' מפקד אזור יהודה ושומרון, תק-על 2004(3), 3234.
36. פסק-הדין בבג"ץ 8085/04 הנ"ל אמנם אינו מפרט את שם המאחז, אולם מאחז מצפה לכיש הוא המאחז היחיד מבין ששת המאחזים להם הוצאו צווי תיחום המצוי בשטחה של המועצה האזורית הר חברון, וכן מועד צו התיחום שהוצא לו זהה למועד צו התיחום הנדון בבג"ץ 8085/04 הנ"ל. על כל פנים, גם עתירה זו נדחתה על-ידי בית-המשפט הנכבד ביום 27.9.2004. למיטב ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת הצווים ופינוי המאחז.
- עותק של פסה"ד בבג"ץ 8085/04 הנ"ל מצ"ב ומסומן נספח ג' 4.
37. עוד יצוין, כי גם לאחר פסק הדין בבג"ץ 3008/06, לא פסקה הבניה והרחבת המאחז, כאשר יבילים נוספו אליו..

גבעת הרואה-עלי 762 (גבעת אפיריון)

38. המאחז גבעת הרואה-עלי 762 (גבעת אפיריון) נמצא דרומית-מערבית להתנחלות עלי, מחוץ לשטח השיפוט שלה. מהנאמר על המאחז בדו"ח ששון (ההדגשה שלנו, מ.ס., ש.ז.):

"מועד הקמה: פברואר 2002.

ישוב קרוב: עלי, מרחק מעלי: 1266 מטר בקו אווירי; ו-1765 מטר ממעלה-לבונה.

אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה: אין.

טיב הזכויות בקרקע: אדמות סקר + קרקעות פרטיות של פלסטינים.

הגוף שהקצה את הקרקע: אין הרשאה, הקרקע לא הוקצתה.

סטאטוס תכנוני: הוגשה תוכנית מפורטת ולא אושרה. קודם יתקיים הליך סקר.

תחום שיפוט: מועצה אזורית מטה בנימין, מחוץ לתחום ישוב.

מספר תושבים: 14 משפחות + רווקים; כ-60 נפש.

סוג הבנייה: 23 יבילים; 3 מכולות; ביתן שמירה; עבודות פתוח בקרקע; מבנה

ציבור גדול (שני יבילים); בית כנסת (3 יבילים מחוברים) 2 ביתני שמירה;

יסודות לבנית קבע; יסודות ליבילים נוספים ולבניית מבני קבע.

הגוף מממן ההקמה: סיוע משרד הבינוי והשיכון: 1,600,000 ש"ח.

חיבור חשמל: לא הוגשה בקשה לחיבור המאחז לחב' חשמל."

39. כמתואר בסעיפים 1-2 לפסק-הדין בבג"ץ 5853/04 אמנה ואח' נ' ראש ממשלת ישראל ואח', תק-על 2004(3), 2398, בחודש יולי 2002 איתרה יחידת הפיקוח של המנהל האזרחי ראשיתה של בנייה בלתי-חוקית בשטח המאחז ובשטחים נוספים בסביבת ההתנחלות עלי. ביום 20.1.2004 הכריז המשיב מס' 2 על שטח המאחז כשטח מתוחם (נספח ב'5). השגות שהוגשו כדין נגד צו-התייחסו נדחו על-ידי הרשויות הרלוונטיות ביום 1.3.2004.

40. תנועת "אמנה", המועצה האזורית מטה בנימין ותושבי המאחז עתרו נגד ההכרזה הנ"ל (בג"ץ 5853/04 הנ"ל). ביום 20.9.2004 דחה בית-המשפט הנכבד את העתירה ואישר את ההכרזה. למיטב ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת הצווים ופינוי המאחז.

עותק של פסה"ד בבג"ץ 5853/04 הנ"ל מצ"ב ומסומן נספח ג'5.

41. לא זו אף זו: מבדיקת העותרת מס' 2 עולה כי מאז הכריז המשיב מס' 2 על המאחז כשטח מתוחם, נפרצה דרך חדשה בתוך המאחז, הוצבו בו שלושה קרוואנים נוספים, הוקם מגרש משחקים, ובוצעו עבודות תשתית לשיפור הכביש העולה אל המאחז. גם לאחר מתן פסק הדין בעתירה הקודמת של העותרים, (בג"ץ 3008/06), נמשך הפיתוח ונסללו דרכים בתוך המאחז.

גבעת יצהר/מצפה יצהר

42. המאחז גבעת יצהר (הידוע גם בשם מצפה יצהר-נ.ג. 693) הוקם לראשונה בשנת 2001 או 2002, בסמוך להתנחלות יצהר. כפי שיתואר להלן, המאחז הוקם מספר פעמים. מהנאמר על המאחז בנספח לדו"ח ששון (שם הוא מכונה, ככל הנראה בטעות, "אחוזת שלהבת", ההדגשה שלנו, מ.ס., ש.ז.):

”ישוּב קרוב והמרחק מהבית הקיצוני שלו : יצהר , מרחק 820 מטר בקו אווירי .
 אישור הממשלה או שר ביטחון להקמה : אין .
 טיב הזכויות בקרקע : קרקע שאינה אדמות מדינה ואינה אדמות סקר (ככל הנראה –
פרטית).
 הגוף שהקצה את הקרקע : אין .
 סטאטוס תכנוני : אין .
 תחום שיפוט : מחוץ לתחום שיפוט מועצה אזורית שומרון .
 מספר תושבים : לא ידוע אך מתגוררים תושבים במקום .
 סוג הבניה : 2 מכולות ; 2 יבילים מחוברים ; ארגז משאית מונח על הקרקע מחובר
 לתשתיות ; 10 עמודי עץ לתאורה היקפית .
 הגוף מממן ההקמה :
 חיבור חשמל : לא הוגשה בקשה לחיבור חשמל .
 חיבור מים :
 סיוע במימון ההקמה : משרד הבינוי והשיכון (כ-200,000 ₪)”

43. כמתואר בסעיפים 5-6 לפסק-הדין בבג"ץ 5194/03 קובי גרוסמן נ' שר הבטחון ואח', תק-
 על 2003(2), 2259, בחודשים ינואר-אפריל 2003 הוציאו רשויות התכנון והפיקוח צווי
 הפסקת עבודה והריסה למבנים במאחז. השגות שונות, כמו גם עתירה שהוגשה לבית-
 המשפט הנכבד בדבר הצווים הנ"ל (בג"ץ 5194/03 הנ"ל), נדחו כולן.

44. כמתואר בסעיף 1 לבג"ץ 10912/03 המטה למען א"י – חיפה והצפון ואח' נ' מועצת
 התכנון העליונה לאזור יהודה ושומרון ואח', תק-על 2004(1), 145, לאחר שנדחתה
 העתירה בבג"ץ 5194/03 הנ"ל חזרו תושבי המקום והקימו שני מבנים במקום. עתירה
 שהוגשה נגד הרשויות על-מנת לאפשר להם להמשיך להתגורר במקום (בג"ץ 10912/03
 הנ"ל) נדחתה גם היא ביום 8.1.2004.

45. סמוך לאחר מכן הכריז המשיב מס' 2 על שטח המאחז כשטח מתוחם (נספח ב'6). עתירה
 שהוגשה לבית-משפט נכבד זה כנגד ההכרזה (בג"ץ 4362/04 יצחק סנדרוי ואח' נ' אלוף
 משה קפלינסקי ואח', תק-על 2004(2), 1286) נדחתה גם היא ביום 16.5.2004. למיטב
 ידיעת העותרים, מאז ועד היום לא בוצעה כל פעולה לאכיפת הצווים ופינוי המאחז.

עותק של פסקי הדין בבג"ץ 5194/03, בג"ץ 10912/03 ובג"ץ 4362/04 הנ"ל מצ"ב
 ומסומנים **נספחים ג'6, ג'7 ו-ג'8 בהתאמה**.

46. לא זו אף זו : מבדיקה שערך העותרת מס' 2 עולה כי מאז הכריז המשיב מס' 2 על המאחז
 כשטח מתוחם, נפרצה במאחז דרך חדשה ואף הוצבו שלושה או ארבעה קרוואנים נוספים
 במקום. גם לאחר מתן פסק הדין בעתירה הקודמת של העותרים, (בג"ץ 3008/06), נמשכה
 הבניה והוספת המבנים היבילים למאחז, כל זאת באין כל מפריע.

III – העתירה הקודמת: בג"ץ 3008/06, תנועת "שלום עכשיו" - ש.ע.ל מפעלים חינוכיים נ' שר הביטחון ואח'.

47. כאמור, לפני למעלה משנה וחצי החלו העותרים בהליכים ובתכתובת ענפה בנוגע למועד פינויים של ששת המאחזים נשוא העתירה. תכתובת זו, אשר נוהלה טרם הגשת העתירה הקודמת, הוכיחה מעל לכל ספק כי המשיבים 1-2 עושים כל שביכולתם להימנע מחובתם לפנות את המאחזים הבלתי חוקיים, ולא הותירה בידי העותרים כל ברירה אלא לפנות אל בית המשפט לבקש הוצאת צו כאמור. למען הסדר הטוב, אנו מביאים את עיקרי התכתובת על מנת שבפני בית המשפט תהיה תמונה מלאה של החידלון המתמשך.

(א) מיצוי הליכים – הפניות למשיבים טרם הגשת העתירה בבג"ץ 3008/06

48. אנשי העותרת 1, עקבו במשך שנים אחרי העבודות המתנהלות במאחזים נשוא עתירה זו, ופרסמו את ממצאיהם בדו"חות שהוציאו מעת לעת בדבר הבנייה הבלתי-חוקית בגדה המערבית, כאשר דו"חות אלה פורסמו ברבים.

49. ביום 20.12.2005 פנה נציג העותרת מס' 1 במכתב למשיבים 1-2 בו דרש מהם לאכוף את צווי-התיחום. פנייה זו לא זכתה להתייחסות כלשהיא מצד הנמענים.

עותק מכתבו של הציג העותרת מס' 1 מיום 20.12.2005 מצ"ב ומסומן **נספח ד'**.

50. ביום 1.3.2006 פנה הח"מ, בשם העותרים, בשני מכתבים למשיבים 1-2, ושב והזכיר את מכתבו הנ"ל של נציג העותרת מס' 1, ואת האמור בו. לבקשת נציג העותרים, הועברו ביום 9.3.2006 מכתבים אלו אל המשיבים פעם נוספת.

עותק של מכתביו של הח"מ למשיבים 1-2 מיום 1.3.2006 מצ"ב ומסומנים **נספחים ה'1 ו-ה'2**.

51. ביום 24.3.2006 נתקבלה במשרדו של בא-כוח העותרים תשובתו של עו"ד שגיא קריספין מאגף היועץ המשפטי למערכת הביטחון, בשם המשיב מס' 1. במכתבו מסביר עו"ד קריספין כי בטרם מימוש צווי-התיחום נדרשת מסירת הודעה נוספת לתושבי המאחזים, וכי מועד מסירת הודעה זו ועיתוי הפינוי עצמו כפופה ל"שיקולים ביטחוניים ומדיניים".

עותק ממכתבו של עו"ד קריספין לח"מ מיום 21.3.2006 מצ"ב ומסומן **נספח ו'**.

52. בתגובה למכתב זה השיב בא-כוח העותרים ביום 25.3.2006 לעו"ד קריספין. במכתבו ביקש הח"מ לדעת האם בכוונת המשיבים להורות על מימוש צווי-התיחום ופינוי ששת המאחזים בטרם יפקעו הצווים. לאור הזמן הקצר שנותר עד פקיעת הצווים, ביקש הח"מ

את תשובתו של עו"ד קריספין עד ליום 29.3.2006, והבהיר כי הוא מעכב הגשתה של עתירה זו עד למועד זה, בהמתנה לתשובתו של עו"ד קריספין.

מכתבו של הח"מ לעו"ד קריספין מיום 15.3.2006 מצ"ב ומסומן **נספח ז'**.

53. משבוששה להגיע תגובתו של עו"ד קריספין, ולנוכח פקיעת מועדי ההכרזות המקוריות, לא נותרה בידי העותרים ברירה ועל כן הוגשה העתירה בבג"ץ 3008/06.

(ב) העתירה בבג"ץ 3008/06

54. בתאריך 5/4/2006, שבועות ספורים טרם מועד פקיעת הצווים הוגשה העתירה לבית המשפט, תוך שבית המשפט מתבקש לקבוע דיון דחוף נוכח דחיפות המקרה, ולאחר שחלפו כשנתיים ימים מיום הוצאת הצווים מבלי שנעשה דבר על מנת לממשם. יוזכר כי כוחו של צו תיחום שטח הוא לשנתיים ימים ולאחריהם הוא פוקע, על-כן הדחיפות שבהגשת העתירה הקודמת.

55. ביום 10/5/2006 ביקש ב"כ המשיבים 1-2 מבית המשפט הנכבד לדחות את מועד הדיון. בבקשתו ציין ב"כ המשיבים 1-2 כי: (ההדגשה **במקור**):

*"הסוגיה נושא העתירה צפויה להיות מובאת **בדחיפות ובמהלך הימים הקרובים** בפני ראש הממשלה ושר הביטחון הנכנסים. בשל כך, ובהתחשב בכך שהממשלה החדשה הושבעה אך לפני ימים ספורים, יבקשו המשיבים כי הדיון בעתירה יידחה לתקופה של עשרה ימים".*

עותק מבקשת המדינה מיום 10/5/2006 מצ"ב לעתירה זו ומסומנת **כנספח ח'**.

56. גם בתגובה לעתירה מטעם המשיבים 1-2, שהוגשה ביום 21/5/2006, חזרו המשיבים על עמדתם כי "הסוגיה נושא העתירה צפויה להיות מובאת בדחיפות בפני ראש הממשלה ובפני שר הביטחון הנכנסים" (פסקה 2 לתגובתם). כן ביקשו המשיבים 1-2 לעדכן את בית המשפט הנכבד כי לאחר בחינת הסוגיה הוחלט על הארכת תוקפן של ההכרזות השונות שהורו על תיחום המאחזים בשנתיים נוספות (פסקאות 3 ו-8 לתגובה).

עותק מתגובת המדינה מיום 21/5/2006 מצ"ב לעתירה זו ומסומנת **כנספח ט'**.

57. עוד הוסיפו המשיבים 1-2 בתגובתם זו, כי מועד פינויים של המאחזים הבלתי חוקיים נשוא העתירה ייקבע על ידי הדרג המדיני המוסמך (פסקאות 4 ו-8 לתגובה).

(ג) פסק הדין בעתירה בבג"ץ 3008/06

58. בית המשפט הנכבד לא קיבל את עמדת המשיבים 1-2 כי בשל הארכת תוקף ההכרזות אין טעם לקיים דיון בעתירה, ואף קיים דיון בעל פה בעניינה. בהכרעת הדין קיבל בית המשפט את טענת המדינה כי הואיל והמדינה אינה מתכחשת לצורך באכיפת ההכרזות והצווים,

והואיל והממשלה החדשה זה עתה קמה יש לאפשר לה לגבש את מדיניותה בנושא. בית המשפט הנכבד קבע כי הואיל ולא קמה מחלוקת עובדתית בין המשיבים 1-2 ובין העותרים ולאור הארכת תוקף צווי התיחום לא מתעורר קושי מידי לגבי עצם היכולת לבצע את הפינויים, ומכאן, קבע בית המשפט הנכבד שלא נדרשה עוד באותו שלב התערבות דחופה שלו.

פסק הדין בבג"ץ 3008/06, שניתן ביום 31.5.2006 מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י'**.

59. עוד הוסיף המשנה לנשיאה, כב' השופט ריבלין בסופו של פסק הדין, כי:

"מובן, כי לאור התפתחויות שיהיו או שלא יהיו, ניתן יהיה לפנות בעתירה חדשה, לפי הנסיבות שהתקיימו". (הדגשות הוספו, מ.ס, ש.ז.).

IV – "התפתחויות שיהיו או שלא יהיו": פניות העותרים אל המשיבים לאחר פסק הדין ומיצוי הליכים נוסף מטעמם.

60. לצערן של העותרות ולקלונם של המשיבים 1-2, החודשים הרבים שלאחר פסק הדין התאפיינו בעיקר בגרירת רגליים מצידה של המדינה, עצימת עיניים חזקה ומודעת, וחוסר מעש מוחלט אשר גובל בהתכחשות דה-פקטו להבטחותיה בפני בית המשפט הנכבד.

(א) "התפתחויות שלא יהיו"

61. בתאריך 17/10/2006, כחמישה חודשים לאחר מתן פסק-הדין, פנה הח"מ בשם העותרות אל ב"כ המדינה, עו"ד דני חורין, על מנת לדעת מה נעשה ממועד מתן פסק הדין ועד למועד שליחת המכתב בנוגע לאכיפת צווי התיחום ומתי בכוונת הרשויות לבצע – בהתאם להודעת המדינה בתשובתה לעתירה בבג"ץ 3008/06 – את צווי התיחום בנוגע לששת המאחזים. נזכיר, כי בעת שליחת המכתב הממשלה "החדשה" ציינה יותר מחצי שנה לתקומתה, וכי בהתחשב בהודעת המדינה כי הנושא הובא בדחיפות אל מול ראשיה עם הקמתה, לא מוגזם היה לצפות כי דחיפות זו תזכה גם להתייחסות אופרטיבית מצד המשיבים.

62. בין היתר, כלל מכתב זה שאלות ספציפיות בנוגע לנקודות הבאות:

- מהו לוח הזמנים אשר נקבע לפינוי ששת המאחזים נשוא הבג"ץ שבנדון?
- מה נעשה עד כה בנוגע לאכיפת צווי התיחום על ידי הרשויות על מנת לאכוף צווים אלו?

- מתי בכוונת הרשויות לבצע – בהתאם להודעת המדינה בתשובתם לעתירה – את צווי תיחום בנוגע לששת המאחזים נשוא הבג"ץ?

העתק ממכתב הח"מ אל עו"ד דני חורין מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י"א**.

63. משבוששה להגיע תגובתו של ב"כ המשיבים, שלח הח"מ תזכורת בעניין זה, בתאריך 12/11/2006, תזכורת אשר לשונה זהה למכתב הקודם.

העתק ממכתב התזכורת של הח"מ אל עו"ד דני חורין מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י"ב**.

64. לאחר תשעה ימים, בתאריך 21/11/2006 הגיעה תשובתו הלאקונית של עו"ד חורין, ב"כ המשיבים 1-2, ובה נאמר כי:

"פניותיך הקודמות הועברו ללשכת היועץ המשפטי למערכת הביטחון. לפיכך, יש להניח כי תשובה תועבר לך בהקדם מטעם לשכת היועץ המשפטי למערכת הביטחון".

העתק מתשובתו של עו"ד דני חורין מצ"ב לעתירה זו ומסומנת **כנספח י"ג**.

65. בתאריך ה- 21/11/2006, כחצי שנה לאחר מתן פסק-הדין בעתירה הקודמת, שלח הח"מ מכתב אל עו"ד ניסים זימבר בלשכת היועץ המשפטי למערכת הביטחון, על מנת לקבל מענה לשאלות שהופנו לעו"ד חורין בזמנו. נסח המכתב היה כמעט זהה למכתבים הקודמים בנושא.

העתק ממכתבו של הח"מ אל עו"ד זימבר מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י"ד**.

66. משמכתב זה לא זכה להתייחסות מצידה של לשכת היועץ המשפטי למערכת הביטחון, נשלחה תזכורת נוספת מאת הח"מ ברוח הדברים האמורים, בתאריך 17/12/2006.

העתק ממכתב התזכורת אל לשכת היועץ המשפטי למערכת הביטחון מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח ט"ו**.

67. בתאריך 18/12/2006, כשבעה חודשים לאחר מתן פסק הדין בעתירה הקודמת, נתקבלה סוף כל סוף תשובה מאת מערכת הביטחון למכתבי העותרות. במכתבו זה ציין עו"ד זימבר, בין היתר, את הדברים הבאים (הדגשות הוספו, מ.ס., ש.ז.):

- כי תוקפן של ההכרזות על תיחום המאחזים נשוא העתירה המקורית הוארך בשנתיים ימים;

- כי שר הביטחון הנחה את הגורמים השונים לנסות ולהגיע להדברות עם גורמי ההתיישבות באיו"ש בנוגע לפינוי מרצון של המאחזים הבלתי חוקיים, ובכלל זה פינוי המאחזים נשוא העתירה;
- כי היה והמגעים להדברות לא ישאו פרי **בתוך זמן סביר**, ייערכו הרשויות **לפעול לפינוי המאחזים בתוך מספר חודשים**.
- כי עיתוי ומועד הפינוי יהיו כפופים לתיאום עם ראש הממשלה ולוח הזמנים האמור יהיה כפוף לשינויים בנסיבות וכן לאילוצים רלוונטיים – **ביטחוניים או אחרים** – ככל שיהיו.

העתק ממכתבו של עו"ד זימבר אל הח"מ מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח ט"ז**.

68. התמונה העולה ממכתבו של עו"ד זימבר עגומה היא, ואינה מהווה אלא חוליה נוספת בשרשרת ארוכה מאין כמותה אשר נשרכת מזה שנים: ייתכן והקושי הפרוצדוראלי באכיפת ההכרזות נגזז עם הארכתן כדברי בית המשפט בבג"ץ 3008/06; אולם, על פי מכתבו של עו"ד זימבר ועל פי המציאות בשטח, עיננו הרואות כי הרצון לאכוף את החוק ולהביא לפינוי המאחזים נגזז גם הוא, ומציאות הפרת החוק נותרת בעינה. נזכיר רק כי מכתבו של עו"ד זימבר נשלח כשמונה חודשים טרם הגשת עתירה זו, ועדיין לא נעשה דבר בעניינם של המאחזים.
69. נוסף ונציין כי נכון לכתובת שורות אלו ממשלת ישראל ה-31 עומדת על תילה למעלה משנה ושלושה חודשים, וכי הבטחות המשיבים כי העניין יובא "בדחיפות בפני הגורמים השונים" וכן כי "הרשויות יערכו לפעול לפינוי המאחזים בתוך מספר חודשים" נתקלות בחומה אטומה והרשויות אינן נוקפות אצבע למנוע את הפרת החוק הנמשכת. חודשים אלו כבר חלפו-עברו, והמאחזים עומדים על תילם, מבצבצים בגאון ממרום כל גבעה ומהווים עדות אילמת וכעורה לאוזלת ידם וחוסר רצונם של המשיבים 1-2 לפעול באמת ובתמים ולהביא לאכיפת החוק.
70. נוסף ונאמר עוד כי לא ברור ממכתבו של עו"ד זימבר מהם אותם שיקולים ואילוצים אחרים אשר יהוו את הפרמטרים לפיהם יקבע לוח הזמנים לפינויים של המאחזים.
71. אלו היו אם כן ה"התפתחויות שלא היו", כלשונו של בית המשפט הנכבד, אשר מביאות עתה את העותרות לחזור לפתחו של בית משפט זה בעתירה זו ולבקש את הוצאת הצו על תנאי כמבוקש בראשית כתב העתירה.
72. עתה נפנה להתפתחויות שהתרחשו גם התרחשו בחלק מששת המאחזים הבלתי מורשים ובלתי חוקיים, במהלך התקופה שחלפה מיום מתן פסק הדין ועד להגשת עתירה זו.

(ב) "התפתחויות שיהיו"

73. במקביל להתכתבויות עם גורמי האכיפה השונים בתקווה לזהות סממני אכיפה, המשיכו העותרות לעקוב אחרי המתרחש בששת המאחזים נשוא העתירות, הקודמת והנוכחית.
74. לתדהמתן, לא רק שלא נאכפו ההכרזות וצווי התיחום, אלא שהבנייה במאחזים הללו נמשכה במלוא העוז והמרץ, תוך כדי שהגורמים העבריינים – אותם גורמים אשר עמם ניסה משרד הביטחון להגיע "להדברות" – מנצלים את חוסר המעש וחוסר האונים של המשיבים 1-2, ומשקיעים את מרצם בהרחבת מעשה הבריונות הבלתי חוקי.
75. כך למשל, במאחז "גבעת אסף", התבצעו הרחבות של מבנים קיימים והוספו מגורונים נוספים.
- תצלום אוויר שנערך בתאריך 18/1/2007, ומתעד את הגדלת המבנים והוספת המבנים היבילים מצ"ב לעתירה זו ומסומן כנספח י"ז.
76. כך למשל, במאחז "רמת גלעד" (גבעת הדגל), הוסף מבנה יביל ונמשכה הרחבת המבנים הקיימים.
- תצלום אוויר שנערך בתאריך 14/1/2007, ומתעד את הגדלת המבנים והוספת המבנה היביל מצ"ב לעתירה זו ומסומן כנספח י"ז.
77. כך למשל, הוסף מבנה יביל למאחז "מצפה לכיש" (נגוהות).
- תצלום אוויר שנערך בתאריך 18/12/2007, ומתעד את הוספת המבנה מצ"ב לעתירה זו ומסומן כנספח י"ז.
78. כך למשל, נבנה מבנה נוסף במאחז "מצפה יצהר", ומבנה אחר הורחב והוגדל.
- תצלום אוויר שנערך בתאריך 18/12/2007, ומתעד את הגדלת המבנים מצ"ב לעתירה זו ומסומן כנספח י"ז.
79. הנה כי כן, בעוד העותרות ממתונות לתוצאות "הליך ההדברות" בין משרד הביטחון ובין מפירי החוק באיו"ש – במידה והליך זה כלל מתקיים – בוני המאחזים אינם מבזבזים זמן, והמאחזים גדלים ומתרבים, מתרחבים ומתעבים, ואין פוצה פה והכול מחרישים.
80. והרי ברור כשמש כי אוזלת ידן של הרשויות והעדר הנכונות להתעמת אחת ולתמיד עם מפירי החוק, שמה ללעג ולקלס את כל "ניסיונות ההדברות" עליהן הכריזה המדינה בפני בית המשפט הנכבד ובמכתבם הקודם מתאריך 18/12/2006. בעוד יד ימין מטעם מועצת יש"ע "נדברים" עם נציגי משרד הביטחון, הרי שיד שמאל מן הצד האחר מרחיבה את המאחזים, בין אם לצורך הגדלתם והוספת מתיישבים ובין אם לצורך הערמת קשיים על פינוי עתידי. בעוד שמשד הביטחון ומדינת ישראל מתחייבים וחייבים לאכוף את הדין

ואת צווי התיחום, הרי שמתחת לאפס של כל רשויות אכיפת החוק בשטחי איו"ש, נוספים המבנים ונבנים להם המאחזים בגנבה ובהיחבא. בעוד שרשויות הפיקוח במנהל האזרחי מוציאים את צווי התיחום, ניכר כי על פניו אותן הרשויות נמנעות מלאכוף אותם או אפילו לבחון האם המצב נשמר כמות שהוא.

81. מובן, כי עם גילוי הדבר לעותרות, נשלח בתאריך 28/1/2007 מכתב מפורט לב"כ המשיבים, עו"ד דני חורין, לעו"ד ניסים זימבר ממשרד הביטחון ולתא"ל כמיל אבו-רוקון, (אשר עובר לכתובת המכתב שימש כראש המנהל האזרחי באיו"ש), המתאר את הפרת החוק הנמשכת לגבי ששת המאחזים. למכתב זה אף צורפו תצלומי האוויר המעודכנים כפי שפורטו לעיל, על מנת לספק בידי הגורמים הרלוונטיים את כל המידע אשר אמור היה להיות ברשותם ממילא.

העתק ממכתבו של הח"מ מיום 28/1/2007 מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י"ח**.

82. **יצוין, כי למרות שהח"מ ניסה ליצור קשר עם מכותבי המכתב השכם והערב, בשיחות טלפוניות אין ספור, נכון לכתובת שורות אלו מכותבי המכתב (נציגי המשיבים 1-2) לא טרחו ולא מצאו לנכון להשיב כלל למכתב זה.**

83. בתאריך 15/7/2007, כחצי שנה לאחר שליחת המכתב הקודם על תצלומיו וראיותיו, שלח הח"מ מכתב תזכורת נוסף בעניין זה, בו התבקשו המכותבים להגיב על הממצאים שהונחו לפתחם, זאת הואיל ועד כה הם לא עשו כן.

העתק ממכתב התזכורת מיום 15/7/2007 מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח י"ט**.

84. וכאילו לא די בכך, לעותרות התחוויר כי כל אותו הזמן משקיעים תושביהם העבריינים של המאחזים את מרצם בחפירות והרחבות שונות של שטחי המאחזים, וכל זאת באין מפריע.

85. כך למשל, תצלום אוויר שנערך ע"י העותרות בתאריך 21/7/2007 העלה כי למאחז "מצפה יצהר" הוסף מבנה יביל חדש.

תצלום אוויר שנערך בתאריך 21/4/2007, ומתעד את הוספת המבנה מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח כ1**.

86. כך למשל, תצלום אוויר נוסף שבוצע בתאריך 22/4/2007 מוכיח כי במאחז "גבעת אסף" התבצעה עבודת עפר ונסללה דרך אספלט חדשה בכניסה למאחז.

תצלום אוויר שנערך בתאריך 22/4/2007, ומתעד את סלילת דרך העפר בכניסה למאחז מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח כ2**.

87. כך למשל, תצלום אוויר שנערך בתאריך 25/4/2007 מראה כי עבודות סלילה והרחבת דרך התבצעו גם במאחז גבעת הרואה- נ.ג. 762 (גבעת אפיריון).

תצלום אוויר שנערך בתאריך 25/4/2007, ומתעד את עבודות הסלילה וההרחבה של דרך האספלט מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח כ3**.

88. כשלושה שבועות לאחר שליחת מכתב התזכורת ע"י הח"מ ליועמ"ש משרד הביטחון, ויותר מחצי שנה לאחר שליחת המכתב המקורי המתעד את הרחבת המאחזים הללו, התקבלה בתאריך 7/8/2007 תשובתו הלקונית של עו"ד זימבר. בתשובה זו נאמר, בין היתר, כי:

1. "במסגרת ההליכים בבג"ץ 8887/06 אל נאבות נ' שר הביטחון בנוגע לפינוי המאחז מיגרונן [...] ביקשה המדינה לאחרונה מביהמ"ש ארכה נוספת להגשת הודעה בעתירה, לשם גיבוש עמדת שר הביטחון הנוכחי בסוגיה.

בית המשפט נעתר לבקשת הארכה וקבע את המועד להגשת הודעה מעודכנת מטעם המדינה ליום 10/9/2007.

2. כאמור, בימים אלה נערכת עבודת מטה מקיפה ומואצת, לצורך גיבוש תפיסה ופתרון הולם לסוגיית המאחזים והבניה הבלתי חוקית באיו"ש, אשר תוגש כאמור לאישור שר הביטחון והגורמים הרלוונטיים.

העתק ממכתבו של עו"ד זימבר מצ"ב לעתירה זו ומסומן **כנספח כ"א**.

89. יצויין, כי למרות הפירוט הרב של הפרות החוק במאחזים נשוא העתירות, וההרחבות שבוצעו במאחזים אלו, לא מצא לנכון עו"ד זימבר להתייחס אליהם לגופו של עניין, כמו למשל להשיב האם הוצאו להם צווי תיחום, צווי הפסקת עבודות וצווי הריסה וכיו"ב. תחת זאת, הסתפק משרד הביטחון בתשובתו זו שעיקריה הובאו לעיל.

90. כל אלו, אם כן, מהווים מדגם לא מייצג של "ההתפתחויות שהיו", כלשון בית המשפט הנכבד, במהלך התקופה שממתן פסק הדין בעתירה בבג"ץ 3008/06 ועד למועד הגשת עתירה זו. התפתחויות אלו מוכיחות באופן חד-משמעי ומעל לכל ספק כי תושביהם של המאחזים הבלתי חוקיים, בידעם כי אלו מאחזים בלתי חוקיים המשיכו במלוא העוז לנסות ולקבוע עובדות בשטח; כי גורמי אכיפת החוק עוסקים יותר בניסיונות לדחות את הקץ מאשר להביא את הקץ על מפעל עבריינות סיטוני; כי תחת השמש הקופחת של הגדה המערבית ממשיכה הפרת החוק להיות בוטה, גלויה, מתריסה ולהעמיק שורשים כאשר מנגד כל שיש למשיבים להתהדר בו הם צוים והכרזות שהפכו למעשה לאות מתה, סמל לכישלון מתמשך.

91. לפיכך, לאור כל אותן "התפתחויות שהיו ואלו שלא היו", לא נותרה בידי העותרים כל ברירה אלא לשוב ולפנות לבית-המשפט הנכבד, על מנת שזה יוציא צו המורה למשיבים לאכונף את צווי התיחום שהם עצמם הוציאו, ויחד עמו ימלא אחר חובתו האלמנטרית והפשוטה – אכיפת החוק בשטח הנתון למרותו.

ג. הטיעון המשפטי

92. אי-אכיפת הכרזות התיחום גורמת לפגיעה בזכויות קניין של האנשים בעלי הזכויות בקרקע, עליהם השתלטו מקימי המאחזים, מפרה את חובת המפקד הצבאי בשטח לנהוג בשטח זה כתחת משטר נאמנות, פוגעת בשלטון החוק בכללותו ויוצרת תחושה של אכיפה סלקטיבית המונעת משיקולים פוליטיים.

93. למיטב ידיעת העותרים המשיב מס' 1 הוא שצריך, על-פי נוהג או נוהל, לאשר ביצוע ההכרזות (אף שאין הדבר כך בהתאם לאמור בצו מס' 1539 המעניק את הסמכויות כולן למשיב מס' 2). מעורבותו של המשיב מס' 1 שהוא דמות פוליטית ובעלת אג'נדה פוליטית בהליכי אכיפת חוק הם לא ראויים, פוגעים בשלטון החוק וגורמים לפוליטיזציה של תחום שאמור להיות מקצועי ונטול פניות (העובדה שלמשיב מס' 1 אג'נדה פוליטית ושהוא דמות פוליטית לא צוינה כגנאי, שהרי כך הדברים אמורים להיות, אלא שעל-כן הוא לא אמור להיות מעורב בהליכי אכיפת חוק).

94. איננו יודעים מי עוצר את מימוש הצווים – המשיב מס' 1 או שמא המשיב מס' 2 ואולי בכלל ראש ממשלת ישראל. כך או כך, אי ביצוע צווי הריסה ואי-מימוש הכרזות התיחום מצטרפים לשורה ארוכה ביותר של מחדלים אשר הפכו את הגדה המערבית למערב הפרוע, מקום בו יש אמנם דין - אך רק על הנייר.

95. כולנו מפסידים מהשפלת החוק: אי-אכיפה מביאה להפרות נוספות בקצב הולך וגדל, ההפרות פוגעות באינטרס הכלל ובאינטרס היחיד – היחיד הנפגע מההפרה אישית כי את אדמתו גזלו ואין סעד; הרבים שמשאבים ציבוריים נלקחים מהם בכוח הזרוע על-ידי המעטים, וששמירת החוק על-ידם מחלישה אותם ביחס לעבריינים. אכן, כל אחד היה רוצה לבנות לעצמו קומה נוספת על גג ביתו או בית חדש לגמרי על ראש גבעה נאה, בלי צורך בקבלת רשות מהרשויות, בלי החובה לשלם מיסים, מבלי לשלם עבור האדמה.

96. ונזכיר כי יותר משלוש שנים חלפו (ולגבי חלק מהמאחזים – למעלה מכך) מאז שהוצאו צווי התיחום, ולא נעשה דבר. מציאות זו של צווים המוצאים ומתייבשים בחוסר מימוש עד גבול פקיעתם, היא הרסנית לשלטון החוק ומעניקה לעבריינים פרס על מעשיהם.

(א) במבט לווני: פרויקט אי-האכיפה של מחלקת הפיקוח והאכיפה

97. עשרות אלפי ואולי מאות אלפי מילים נכתבו על היעדרה של אכיפת חוק אפקטיבית על ישראלים מפירי חוק בגדה המערבית. בעיית אי-אכיפת החוק על ישראלים מלווה את הכיבוש הישראלי מאז החל מפעל ההתנחלויות.

98. בתחילת שנות השמונים, בעקבות בג"ץ 175/81 אל נתאשה ואח' נ' שר הביטחון ואח', פ"ד לה(3) 361, שעסק בתלונות תושבי חברון הפלסטינים על הטרדות והתעללות מצד מתנחלי בית הדסה, הוקם צוות מתאם, בראשותה של עו"ד יהודית קרפ מפרקליטות המדינה, לבחינת והכנת נהלים והנחיות לאכיפת חוק על ישראלים מפרי חוק בגדה המערבית ובחבל עזה. דין וחשבון של הצוות (להלן: "דו"ח קרפ") שהתפרסם ביום 23.5.1982 היה ראשון בסדרה ארוכה של דו"חות ציבוריים שעתידיים היו לעסוק מאז ועד היום בבעיית אי-אכיפת החוק בשטחים הכבושים.

99. דו"ח קרפ לא יושם, או יושם באופן לקוי ביותר, ואי-אכיפת החוק נמשכה.

100. בשנת 1994 התפרסם דו"ח ועדת החקירה הממלכתית בראשותו של נשיא בית-המשפט העליון לשעבר, השופט מאיר שמגר, לעניין הטבח במערת המכפלה (להלן: "דו"ח שמגר"), וגם בו נמתחה ביקורת על כשלי אכיפת החוק בגדה:

"לא עלה בידי ממשלות ישראל לדורותיהן, והגופים הביצועיים המופקדים על הנושא, לעשות את המרב כדי לאכוף את החוק, בעקבות האינתיפאדה, לא במגזר הערבי ולא במגזר היהודי... די שנציין, כדוגמא, כי עד לעת האחרונה לא טופלו אירועים בהם לא הגיש ערבי את תלונתו בעצמו במשטרה, על אף קיומן של ראיות אחרות למעשה העבירה ובכללן עדי ראיה מאנשי הצבא"

(דו"ח ועדת החקירה לעניין הטבח במערת המכפלה בחברון (בראשות הנשיא שמגר) (תשנ"ד), עמ' 192)

וראו הדברים הבאים שכאילו נכתבו לענייננו:

"נתגלו ליקויים באכיפת החוק... נקודת המוצא המקובלת עלינו היא כי בהיעדר אכיפת חוק יעילה אין גם שלטון יעיל. באווירה שבה איש הישר בעיניו יעשה, בלי ליטול על עצמו סיכון מוחשי שישא באחריות אם יחרוג מכללי המותר, נפגעת תקינות פעולתן של הרשויות המופקדות על השליטה היעילה בשטח. בית המשפט העליון העיר כבר לפני שנים, כי שלטון החוק אינו נוצר יש מאין, ואינו דבר ערטילאי. צריך להיות לו ביטוי מוחשי ויומיומי בעצם קיומם של הסדרים נורמטיביים מחייבים ובהפעלתם הלכה למעשה כלפי כולי עלמא (בג"צ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, 554)"

(שם, עמ' 243; ההדגשות שלנו, מ.ס., ש.ז.).

101. בעקבות פרסום דו"ח שמגר ואימוץ מסקנותיו, הוקם המחוז השישי של משטרת ישראל, הוא מחוז ש"י, כגורם נוסף האחראי על אכיפת החוק על אזרחים ישראלים. בנוסף, היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר מיכאל בן-יאיר, פרסם נוהל חדש אשר אמור היה

להסדיר את חלוקת האחריות בנוגע לאכיפת החוק על ישראלים בגדה המערבית ובחבל עזה. הנוהל שונה ועודכן בידי היועץ המשפטי אליקים רובינשטיין. לנוסח העדכני ראו :

נוהל אכיפת החוק והסדר לגבי ישראלים מפרי חוק באיו"ש ובאזח"ע (מכתב מס' 15620/98)

102. בסעיף 6 קבע הנוהל כך :

1. משטרת ישראל תהיה אחראית לטיפול באכיפת החוק והסדר בתוככי הישובים הישראליים. צה"ל יהיה אחראי לטיפול במעטפת שמחוץ ליישוב (זאת הן במקרה בו קיים מידע מוקדם על האירוע ובין אם אין).

2. בכל אירועים אחרים שיהיה לגביהם מידע מוקדם המאפשר התארגנות מראש – משטרת ישראל תהיה אחראית לטיפול באכיפת החוק והסדר באירוע עצמו וצה"ל יסייע לה ויטפל במעטפת.

103. הנה כי-כן, נוהלי היועמ"ש קובעים במפורש כי משטרת ישראל תהיה אחראית לאכיפת החוק על ישראלים בגדה המערבית. עם-זאת, צה"ל משאיר בידו את האחריות הכללית והנוהל גם קובע כי במידה ויש אירוע של הפרת סדר בידי ישראלים אליו מגיעים חיילי צה"ל ראשונים, הרי שעד להגעת המשטרה צה"ל אחראי לאכיפת החוק.

104. אלא שכל הנהלים וכל הדו"חות לא שיפרו את המצב והפרת החוק מצד ישראלים בגדה נותרה ללא מענה ראוי עד עצם היום הזה. וראו לעניין זה :

"מראית החוק : אכיפת החוק על אזרחים ישראלים בגדה המערבית", יש דין (יוני 2006) ;

"הסכמה שבשתיקה : מדיניות אכיפת החוק על מתנחלים בשטחים", בצלם (מרץ 2001) ;

"דין לעצמם : אי-אכיפת החוק על מתנחלים שתקפו פלסטינים בתגובה לפגיעה באזרחים ישראלים", בצלם (אוקטובר 2001) ;

"עומדים מנגד : אי-אכיפת החוק על מתנחלים בחברון", בצלם (אוגוסט 2002) ;

"הכל צפוי והרשות נתונה : טיפולן של רשויות אכיפת החוק בהתקפות של מתנחלים על מוסקי זיתים", בצלם (נובמבר 2002) ;

105. הזנחת האכיפה פשתה בכל התחומים, אולם נדמה כי התופעה החמורה ביותר התרחשה בתחום העבירות כנגד חוקי התכנון והבניה, שם נעזרו פורעי-החוק, פשוטו כמשמעו, ברשויות עצמן.

106. בדו"ח שהכינה וכתבה עו"ד טליה ששון, נקבעו הדברים החמורים הבאים :

"מתברר כי מאז 1998 הפסיקה יחידת הפיקוח לפקח ולנסות לאכוף את חוקי הבנייה על ישראלים בתחום הישובים באיו"ש. יחידת הפיקוח אינה בודקת ואינה מדווחת על בנייה בלתי חוקית באזורים אלה."

(ט. ששון, חוות-דעת (ביניים) בנושא מאחזים בלתי מורשים, עמ' 217)

ועוד :

"במהלך השנים נבנו שכונות שלמות, בסמוך ליישובים קיימים ללא תכנית מפורטת ואף על קרקעות שאינן קרקעות מדינה; הוקמו מאחזים בתוך תחום השיפוט של ישובים קיימים – ויחידת הפיקוח לא ביקרה שם, לא דיווחה, לא אספה נתונים ולא ביצעה כל תפקיד של פיקוח.

(שם, עמ' 219-220)

ובנוגע לאי-ביצוע צווי הריסה, אומרת עו"ד ששון את הדברים החריפים הבאים :

"ככל הידוע לי תלויים ועומדים מזה שנים ארוכות אלפי צווי הריסה נגד בניה בלתי חוקית בשטחים של ישראלים... צווי ההריסה אינם מבוצעים. ביצוע צו הריסה מחייב החלטה של שר הביטחון, וזו לא ניתנה בדרך כלל, על-ידי שרי הביטחון השונים במהלך השנים.

יוצא שזרועו של המנהל האזרחי הפועלת נגד בניה בלתי חוקית, פועלת למעשה 'על ריק'.

יש להעיר כי עצם הוצאת צווי הריסה שאינם ממומשים תורמת כשלעצמה לאווירה של אי אכיפת חוק"

(שם, עמ' 221; ההדגשות במקור)

ואם כך הוא המצב לגבי צווי הריסה שלא מבוצעים – על אחת כמה וכמה לגבי צווי תיחום שטח שנותרים ללא מימוש ומגיעים לנקודת פקיעה.

העמודים הרלוונטיים מדו"ח ששון מצ"ב לעתירה זו ומסומנים כנספח כ"ב.

107. דו"ח ששון אומץ על ידי ממשלת ישראל, בהחלטת ממשלה מס. 3376 מיום 13/3/2005. בהחלטה זו נאמר, בין היתר, כי :

2. הממשלה רואה חשיבות רבה בטיפול בממצאים ובהמלצות של חוות-הדעת באשר למאחזים הבלתי-מורשים. הממשלה סומכת ידיה על העיקרון שביסוד חוות-הדעת, לפיו יש להקפיד ולהבטיח כי הליכי

ההקצאה, התכנון, ההקמה והאכלוס של ישובים, קיימים או חדשים, באזור איו"ש, על כל הכרוך בכך - יעשו כדין ולפי החלטות הממשלה.

ובנוסף –

7. ישראל מחויבת ל"מפת הדרכים" כפי שאושרה בהחלטת הממשלה מס. 292 מיום 25.5.2003. בשלב הראשון של "מפת הדרכים" נקבע, כי על ישראל לפרק את המאחזים הבלתי-מורשים שהוקמו מאז חודש מרס 2001, ממשלת ישראל תעמוד בהתחייבות זו.

(ההדגשות הוספו; העתק מהחלטת הממשלה מצורף ומסומן כנספח כ"ג).

108. גם הממשלה הנוכחית מצאה לנכון להצהיר כי היא נכונה להביא לפינוי של המאחזים הבלתי חוקיים, וכך בא הדבר לידי ביטוי בקווי היסוד של הממשלה ה-31:

"אכיפה חוק ומאבק בפשיעה ובעבריינות

41. הממשלה תיתן גיבוי מלא לכל גורמי אכיפת החוק, תפעל לביצור שלטון החוק במדינה ותפעל בנחישות כנגד עבריינים, פורעי חוק ומפרייו.

[...]

הממשלה תפעל למניעת תופעות של אלימות ותפעל להגברתה של אכיפת החוק בכלל, וחוקי התכנון והבנייה בפרט, כדי להבטיח את תקינות השלטון ואת אמון הציבור בו. הממשלה תפעל לקיום התחייבויותיה והחלטותיה של הממשלה היוצאת בנושא המאחזים הבלתי מורשים."

109. הנה כי כן, ניתן לראות כי גם ממשלת ישראל ראתה לנכון, לפחות ברמה ההצהרתית, להפסיק את הפרות החוק ולהבטיח את אכיפת החוק, בכל הנוגע לפינויים של המאחזים הבלתי חוקיים, ובכללם ששת המאחזים נשוא עתירה זו. דא עקא, שחלפו יותר משנתיים ימים מאז פרסום הדו"ח ומאז שאומץ על ידי הממשלה, והמאחזים עדיין ניצבים בגאווה, מתריסים כנגד שלטון החוק, ויושביהם עושים בהם ובשטח הסמוך אליהם כבשלהם, כאילו שלטון החוק והחלטות הממשלה הם חוכא ואיטלולא. התנהגות זו לא יכלה להמשך זמן כה רב אלמלא העדר נכונותם של המשיבים 1-2 לפעול על פי אמות המידה המקובלות.

(ב) אי-חוקיות הכפפת אכיפת-חוק לאישור דרג פוליטי

110. בתשובתו לפניית הח"מ מתאריך 18/12/2006 (נספח ט"ז לעתירה), הבהיר עו"ד זימבר מלשכת היועץ המשפטי למשרד הבטחון כי:

"עיתוי ומועד הפינני יהיה כפוף לתיאום עם ראש הממשלה ולוח הזמנים האמור לפינני יהיה, כמובן, אף הוא כפוף לשינויים בנסיבות וכן לאילוצים רלוונטיים – ביטחוניים או אחרים – ככל שיהיו".

111. לכך יש להוסיף את עמדתה של המדינה כפי שהוצגה בעתירה הקודמת, אשר מכפיפה את אכיפת החוק לשיקוליו ולהחלטותיו של הדרג הפוליטי.

112. תשובה זו היא תשובה רגילה המתקבלת מהגורמים המשפטיים של המנהל האזרחי וצה"ל וממשרד הביטחון בכל הנוגע לאכיפת חוקי התכנון והבנייה על ישראלים בגדה המערבית. **עמדת העותרים היא כי הכפפת פעולות אכיפת חוק לאישור דרג פוליטי אינה חוקית ואף מסוכנת לשיטת המשפט שלנו.** נהפוך הוא – הנאמנות למשפט ולעקרון שלטון החוק חזקה מכל נושא או אספירציה פוליטית שעשויה לאפיין את התנהלותו של המשיב 1, ו/או המשיב 2.

113. איננו יודעים מה מקור הסמכות החוקי להסמכת שר הביטחון ליתן (או לסרב ליתן) אישור לביצוע צווי הריסה. בסעיף 38 לחוק תכנון ערים, כפרים ובניינים משנת 1966, המסדיר את סוגיית אכיפת חוקי התכנון והבנייה בגדה, אין זכר להסמכה זו של הדרג המדיני. ייתכן שהמדובר בנהלים או בהחלטת ממשלה, אך בכל מקרה הדבר מנוגד לעקרון החוקיות ולבסיס הערכי והרעיוני של שלטון החוק.

114. אכן, שלטון החוק אמור לפעול פעולתו ללא כל שיקולים פוליטיים, אכיפתו היא עניין לאנשי המקצוע האמונים עליו ולא למדינאים או לפוליטיקאים. דומה כי הדברים הם כה ברורים שאין צורך להרחיב בעניינם. היעלה על הדעת להמתין לאישור שר המשפטים בטרם יוגש כתב אישום נגד מאן דהו? היעלה על הדעת שבטרם תבצע עיריית תל-אביב צו הריסה כנגד מרפסת שנסגרה ללא היתר יבקשו אנשי מחלקת האכיפה של העירייה את אישור ראש העירייה!?

115. אין זאת כי הפקדת סמכות האישור בעניינים כגון אלה בידי גורם פוליטי מזמינה לחצים פוליטיים ויוצרת אכיפה סלקטיבית. כך בדיוק קורה בענייננו.

(ג) במבט ממוקד: אי-אכיפת צווי-התיחום בששת המאחזים

116. ציטטנו לעיל את קביעותיה של עו"ד ששון ביחס לכל המאחזים הבלתי-חוקיים שהוקמו בעשור האחרון בגדה המערבית. אך עו"ד ששון גם קובעת דברים ברורים בנוגע למאחזים

שהוצאו להם צווי-תיחום דוגמת הצווים נשוא עתירה זו (מתוך דו"ח ששון, עמ' 262-263, ההדגשות באות עבה במקור, ההדגשות בקו תחתון שלנו; מ.ס., ש.ז.):

• "דוגמא בולטת להעדר אכיפה שמקורה בדרג המדיני היא אי ביצוע צווי תיחום. לעניין זה חומרה מיוחדת שכן אין מדובר בהעדר אכיפה בדרך של מחדל, אלא בהפסקת תהליך של אכיפה לאחר שבית המשפט העליון אישר את האכיפה. בכך מועבר מסר ברור למתנחלים, לחיילים, לשוטרים ולציבור בכלל, כי אין כוונה אמיתית לפינוי המתנחלים ממאחזים בלתי מורשים. כי הדרג המדיני מדבר בשני קולות. הצהרות שלוחיו בבית המשפט העליון נותרו חלולות, בהעדר מעשה הנובע מהן, כאשר אין כל עילה משפטית לעיכוב... התנהלות זו מעבירה מסר שלילי בכל הנוגע לאכיפת החוק בקשר למאחזים הבלתי מורשים."

• "תופעת המאחזים הבלתי מורשים מתרחשת לנגד עינינו זה שנים ארוכות, תוך ביצוע הפרות חוק חמורות ונמשכות. מעשים אלה ידועים לגורמי אכיפת החוק, רשויות המדינה והדרג המדיני של ישראל מזה שנים. כל השנים הללו לא נקטו הרשויות בצעדים נחוצים לאכיפת החוק במטרה להפסיק מעשים אלה. להפך. כעולה מחוות דעת זו, עשו רשויות שונות של המדינה ככל יכולתן כדי לתמוך בתופעה, לממן אותה ולעודד אותה, וזאת ללא סמכות, ואף בניגוד לחוק. זהו המסר הכפול שעובר מזה שנים מהדרג המדיני אל הדרג הצבאי ורשויות המדינה ביחס למאחזים הבלתי מורשים. הצדקת אי ביצוע צווי התיחום שהוצאו ואושרו על ידי בג"צ, במורכבות ההוצאה אל הפועל של צווי התיחום, אינה יכולה לעמוד לאורך זמן. ככל שחולף הזמן מעת אישור צו התיחום על ידי בג"צ ללא מימוש הצו, הולך ומתקבל הרושם כי אין כוונה ממשית לפנות את המאחזים הללו, ועולה חשש שמא זוהי עוד חוליה בתסמונת המסר הכפול."

העמודים הרלוונטיים מדו"ח ששון מצ"ב לעתירה זו **כנספח כ"ב**.

117. כישלון המהדהד של הרשויות למנוע את הפרת החוק הקולוסאלית המתוארת בדו"ח ששון הוא הרקע לעתירה זו: הזנחה פושעת של אכיפת החוק בגדה.

118. בעתירה זו מתוארת כרוניקה ספציפית של הפרה קונקרטיית ואי-אכיפה מצד הרשויות, שאין שום דרך לתאר אותה מלבד אי-אכיפה מכוונת ומודעת. העובדה שהבנייה במאחזים נמשכה גם לאחר הוצאת צווי התיחום, ואף לאחר התחייבויות המדינה בפני בית המשפט בעתירה הקודמת ממחישה באופן שאין ברור ממנו, כיצד אי-אכיפת החוק מביאה להתעצמותה של פעילות הבנייה הבלתי-חוקית באופן בוטה, מתריס ומקומם.

119. קשה להימלט מהתחושה, לפיה סירובם של המשיבים לאכוף את החוק מעודד את מפירי החוק להמשיך ולדרוס את הדין ברגל גסה כאשר שכר ההפרה בצידה. מצב זה הינו בלתי

נסבל, אין להשלים עמו, ועל כן פונים העותרים אל בית המשפט הנכבד על מנת שיוורה למשיבים לתיקון המעוות באופן מיידי.

120. אי אכיפת החוק על הגורמים העבריינים מהווה לא פחות מאשר שיתוף פעולה שבשתיקה עם פעולות אלו ומתן לגיטימציה להפרת החוק הנמשכת. הוצאת הצווים לכשעצמם ללא האכיפה הנדרשת שמים לקלס את עקרון שלטון החוק ומעניק לגיטימציה לפעולות פרטיזניות של העותרים. עמדה ומדיניות זו אין בידי העותרים לקבל. וכבר עמד על כך כב' השופט א' רובינשטיין בפסק דין שניתן זה לא מכבר בעניין דומה (הדגשות שלנו, מ.ס., ש.ז.):

"פעולותיהם של העותרים [הכוונה במקרה זה היא לעותרים-עבריינים אשר עשו דין לעצמם והתיישבו בקרקע לא להם, מ.ס., ש.ז.] **נובעות מאידיאולוגיה, אשר לגיטימית כשלעצמה להשקפתם ככל שתהא, אין הדוגלים בה יכולים לנהוג משל היו אלה ימי השלטון העות'מאני או הבריטי, תקופת "חומה ומגדל" וכיוצא בזה, בשעה שבמדינת ישראל עסקינן וברשויותיה הממלכתיות. קנאות לאידיאולוגיה, שהיא לאמיתה – על פני הדברים – העומדת ביסוד פעולותיהם של העותרים ולא הטיעונים המשפטיים שהועלו, מקומה במאבקים ציבוריים, אך לא במעשים בלתי חוקיים. "הווה מתפלל בשלומה של מלכות, שאלמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו", אמרו חכמים (משנה אבות, ג' ב', מפי ר' חנינא סגן הכהנים), ושלומה של מלכות הוא בעיני מסגרת החוק."**

בג"ץ 1547/07 **בר כוכבא ואח' נגד משטרת ישראל ואח'** (טרם פורסם); פסק הדין ניתן ביום 11/7/2007.

121. ידענו ועל-כן לא מיהרנו בהגשת העתירה: בית-משפט נכבד זה אמר לא אחת כי אין הוא נוהג להוציא תחת ידיו צווים דקלרטיביים האומרים כי את החוק יש לאכוף. יחד עם זאת, בקשתם של העותרים היא לצו עשה ספציפי המחייב את המשיבים לאכוף את צווי-התיחום ולפנות את המאחזים הבלתי-חוקיים בשטחים שהוכרזו כדין כשטח מתוחם. צו זה מתבקש בשל סירוב עקבי ומתמשך לאורך חודשים ושנים של הרשות השלטונית המוסמכת לאכוף את החוק. צו זה נדרש מכיוון שהיקף הבניה הבלתי-חוקית מחד גיסא והיעדר כל ניסיון אכיפה מאידך גיסא (שאין כל דרך לפרשו אלא כמכוון), יוצרים את אותו סף שהפסיקה קבעה להתערבות בית המשפט הנכבד במדיניות אכיפת החוק – התנערות מוחלטת של הרשות מחובתה לאכוף את החוק (ראו: בג"צ 6579/99 עמיחי פלבר נ' ממשלת ישראל, תקדין-עליון 99(3) 425:

"אכן, כדי שבית המשפט יתערב ברמת האכיפה של חוק זה או אחר, צריך שהרשויות המוסמכות יתנערו לחלוטין מחובתן לאכוף את החוק, דבר שאינו קיים במקרה זה, או יימנעו ממילוי חובתן באופן בלתי-סביר, דבר שלא הוכח במקרה זה"

122. ובכן, בתיק שבפנינו, התכתובת הענפה, לפני העתירה הקודמת ובייחוד לאחר מתן פסק הדין בבג"ץ 3008/06 ולאחר הגילויים על המשך הבניה במאחזים אלו, אינספור הדו"חות ובפרט הדו"ח של טליה ששון, ובעיקר העובדות שפרשנו בפרוטרוט בפרק העובדתי, מוכיחות שהרשויות המוסמכות התנערו לחלוטין מחובתן לאכוף את החוק וכן שהן נמנעות ממילוי חובתן באופן בלתי סביר.

123. אכיפת החוק, למעשה היא סלע קיומנו כחברה דמוקרטית. המשיבים, בהתנערותם ממילוי חובתם פוגעים פגיעה אנושה בשלטון החוק, לא פחות מיושבי המבנים בששת המאחזים עצמם. יוצא אפוא, שההורסים והמחריבים של שלטון החוק הם דווקא אלו האמונים על שמירתו, ומתוכו הם באים. התנערותם המתמשכת של המשיבים מביצוע חובתם זו מטיל קלון גדול עליהם ועל מדינת ישראל כולה. שכן כפי שקבע בעבר בית המשפט הנכבד:

"אכן, אכיפת החוק, כל חוק, היא יסוד מוסד של שלטון החוק. [...] אכיפת החוק היא אחד התפקידים העיקריים של כל שלטון. הרשויות המוסמכות אינן רשאיות להתנער מתפקיד זה. כפי שמ"מ הנשיא זילברג אמר בבג"ץ 295/65 אופנהימר נ' שר הפנים והבריאות, פ"ד כ(1) 309, 328 "ההימנעות מלממש ולהגשים חוק קיים ומחייב, אינה מדיניות ואינה יכולה להיות מדיניות מכל בחינה שהיא; היא רק גורמת לדמורליזציה ביחסי השלטון והאזרח, וגוררת אתריה פריקת עול של כל חוקי המדינה".

(בג"ץ 551/99 - שקם בע"מ נ' מנהל המכס והמע"מ ו-4 אח', תק-על (1)2000, 419, עמ' 425)

124. זהו אחד המקרים הבודדים בהם ללא התערבות בית-המשפט הנכבד לא תהיה תוחלת למאבק האזרחי להשלטת שלטון החוק, והנזק שנגרם לאזרחים בשל אי-האכיפה ילך ויגדל. אי מתן החלטה כמבוקש על ידי העותרות יהיה למעשה הענקת גושפנקא רשמית להמשך מחדלי המשיבים 1-2, מחדלים הנמשכים זה זמן רב, רב מנשוא.

125. לא מיותר יהיה בהקשר זה לצטט מדבריו של כב' הנשיא שמגר בהתייחסו לחשיבות אכיפת חוקי התכנון והבניה. הדברים הבאים נאמרו על רקע של הפרות דיני התכנון בהיקף שהוא כמעט מצחיק לעומת זה המתבצע בגדה, סגירת מרפסות ללא היתר, הקמת גדרות ללא רישיון וכד' - מתוך ר"ע 1/84 דוויק ואח' נ' ראש העיר ירושלים ואח', פ"ד לח (1) 494 בעמ' 500 (ההדגשה שלנו, מ.ס., ש.ז.):

"בנייה שלא כדין היא לא רק תופעה החותרת תחת התכנון הנאות של הבנייה, אלא השלכותיה מרחיקות לכת יותר: היא בין התופעות הבולטות הפוגעות בהשלטת החוק. מי שעושה דין לעצמו פוגע באופן הגלוי והברור בהשלטת החוק."

126. לא זו אף זו – חוקיותן של הכרזות-התיחום נדונה זה מכבר בפני בית-המשפט הנכבד, אשר לא מצא בהן כל פסול (ראה בג"ץ 7439/04 לעיל; בג"ץ 7938/04 לעיל; בג"ץ 5853/04 לעיל, בג"ץ 4362/04 נספחי ג'1-ג'5). חוקיותו של הצו העיקרי, המסמיך את המשיב מס' 2 להכריז על שטח כשטח מתוחם, נדונה אף היא בעבר בפני בית-משפט נכבד זה (ראה בג"ץ 548/04 אמנה ואח' נ' מפקד כוחות צה"ל באיו"ש ואח', פ"ד נח(3) 373; דנג"ץ 2309/04 יעקב אייכנשטיין ואח' נ' אריאל שרון ואח', תק-על 2004(1), 2753), אשר קבע כי צווי-התיחום, לא רק שהוצאו בסמכות ולפי דין, אלא אף שהם מהווים כלי משפטי ראוי לאכיפת חוקי התכנון והבנייה בשטחי הגדה המערבית, וכי השימוש בכלי זה מתיישב גם עם הכללים החוקתיים וערכי החברה המקובלים בישראל.

לאור כל האמור מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי כמבוקש ברישא לכתב עתירה זו ולאחר קבלת תגובת המשיבים ושמיעת טיעון בעל-פה, להופכו למוחלט.

כמו-כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות העותרים וכן בשכר-טרחת עו"ד בתוספת מע"מ וריבית כחוק.

תאריך: _____

_____
שלומי זכריה, עו"ד

_____
מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ העותרים